

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА СОНЕЮ

Вовчки – нічні тварини. Спостереження за ними – не проста справа. Побачити гніздо вовчків можна на кущах у парку чи у малиннику на дачі. Люди часто зустрічають вовчків на своїх дачах, у садах, кущах, на горищах.

Восени ти можеш почути, як соня шарудить у коморі в пошуках яблук. Найгаласливіші сусіди – вовчки сірі. Вони створюють багато шуму, бо шарудять не тільки в коморах, а й на горищах.

Соня може залишити „речові докази” у пташиній годівниці – купки екскрементів.

Соня ласує фруктами чи горіхами і залишає характерний „почерк” їх поїдання.

Найкращий спосіб познайомитися з вовчком – повісити штучну гнізділку в саду.

СОНЯ – ДОМАШНЯ ТВАРИНА?

Багато шанувальників сонь, які утримують їх вдома. Один власник домашніх вовчків розповідав, що три звірки за 10 тижнів з’їли 272 ягід черешні, 92 груші, 64 яблука, 42 абрикоси, 25 виноградин, 58 слив, 526 ягід агрусу і декілька сотень гарбузових насінин. Напевно, це був сірий вовчок, бо він такий ненажер.

ЯК ЗБЕРЕГТИ ВОВЧКІВ?

Людина своїм втручанням у природу позбавляє вовчків місць проживання. Для збереження виду необхідно перешкоджати вирубці старих листяних лісів та чагарникових заростей, розвішувати хатинки для вовчків.

Анна Зайцева-Анциферова

Передплатити газету на 2017 рік на будь-якому поштовому відділенні або на нашому сайті www.kolosok.org.ua

Передплати газету „КОЛОСОЧОК”

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 26.10.16,
формат 60х84/8.
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ „Видавничий дім „УКРПОЛ”.

Юний зоолог

(твое ім'я та прізвище)

№28/2016
ЛИСТОПАД

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

Таємничі мешканці лісів, нічні тіні на гілках, голоси у кронах дерев – це вовчки. Розміри вовчків і їхнє забарвлення залежать від виду. Вовчки бувають сірими, буруватими, рудими. Ці тваринки живуть-поживають у лісах Європи, Азії та Африки, незважаючи на те, що люди часто їх не помічають.

У лісах України мешкають чотири види вовчків: **сірий**, **горішковий**, **лісовий** і **садовий**. Вони дуже чутливі до втручання у їхнє таємниче життя, тому не люблять лісів, які людина активно змінює. На жаль, в нашій країні майже не залишилося природних деревостанів. Вовчки стали рідкісними тваринами, а вовчка садового включено до **ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ**.

Потрібно всіляко охороняти природні ліси та їхніх мешканців. Вовчків приваблюють до заселення лісів, розвішуючи на деревах штучні гнізділки – „будиночки для вовчків”.

ВОВЧОК ЛІСОВИЙ

ВОВЧОК СІРИЙ

ВОВЧОК САДОВИЙ

ВОВЧОК СІРИЙ

Знайомся, ми – вовчки!

1. Вовчок горішковий для того, щоб поїсти, влаштовується на тонких гілках, балансуючи хвостиком. Часом може висіти на задніх лапах, тримати їжу у передніх лапках – і так харчуватися.

2. Вовчки лісові часто оселяються в гніздах птахів: сорок, сойок, ворон, шулік та дроздів. Інколи навіть поруч із законним власником гнізда.

3. Якщо **вовчка лісового** потурбувати в гнізді, він тікає, стрибаючи на землю, навіть з висоти 6 метрів!

4. Вовчок садовий у багатьох країнах став супутником людини. Оселяється в садах, у продуктових складах, будинках, сироварнях та підсобних приміщеннях.

5. Дитинчат, що вирости, **вовчок садовий** переводить з місця на місце „караваном”: кожне наступне дитинча тримається зубами чи передніми лапками за попереднє. Перше дитинча тримається за маму.

6. Вовчок сірий полюбляє робити запаси їжі. Одне звірятко запасло 200 жолудів, а інше назбирало майже відро каштанів!

7. Вовчки сірі дуже „говіркі”, тому у місцях їхнього мешкання вночі постійно чути писки, стрекіт, свисти, бурчання.

8. Один із вимерлих видів **вовчків японських** мав пристосування до польоту – планерування.

9. Харчуючись на бананових плантаціях, **вовчок савановий** є шкідником, оскільки більше плодів понадкушує, ніж з’їсть.

10. Вовчок бояличний вміє добре плавати, хоча мешкає у напівпустелі.

11. Усі здобуті науковцями **бояличні вовчки** були зловлені руками. Довірливі тварини навіть не намагалися втікати від людей!

ПРИСТОСУВАННЯ

Вовчки добре пристосовані до біганини деревами і кущами, хованок у гілках і листі, пошуків їжі у темряві і нічного життя. Коли тваринка перестрибує з гілки на гілку, то майстерно керує хвостом. Якщо хижак вполює необережного вовчка і схопить за хвоста, то залишиться лише з цим пухнастим трофеєм. А звірок врятується від небезпеки.

ЇЖА

Вовчки – чудові деревозази. Вони спілкуються і харчуються „над землею”: на деревах і кущах. Споживають бруньки і квіти дерев, горіхи та насіння, плоди і ягоди, ласують комахами і пташенятами.

ПОТОМСТВО

Навесні звірки линяють і готуються до продовження роду. Дитинчата цих гризунів з’являються влітку. У теплом м’якому кубельці пишуть голі і сліпі маленькі вовчки. Вони виростають, навчаються самі добувати їжу, ховатися від ворога. Приходить осінь – і нове покоління вовчків готується до зимового сну.

ВПІЗНАЙ СОНЮ

На землі соню легко сплутати з мишею, а на дереві – з вивіркою. Щоб упізнати соню, треба добре знати її зовнішні ознаки.

☀ **Голова:** великі округлі вуха і рожевий безволосий ніс.

☀ Деякі соні мають **очі** з чорною облямівкою.

☀ **Прийом їжі:** їсть, сидячи на задніх лапках, а їжу тримає в передніх. Зазвичай вовчки харчуються на гілках, а не на землі, навіть якщо здобули їжу на землі, то заносять на гілку чи в дупло.

☀ **Кінцівки:** кігтики і м’які подушечки на лапках пристосовані для лазіння по деревах.

☀ **Хутро:** коротке і м’яке, колір може бути дуже різний, від рудого, буруватого до сірого.

☀ **Хвіст:** довжина така ж, як довжина тіла, пухнастий, вкритий довгою шерстю.

ВОВЧОК ГОРІШКОВИЙ

ВОВЧОК ГОРІШКОВИЙ

ВОВЧОК ЛІСОВИЙ